

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 9

Fylke: Møre.

Tilleggsspørsmål nr.

Herad: Kvernes.

Emne: Lauving.

Bygdelag: Meek skolekrets.

Oppskr. av: L. J. Mork

Gard: Mork i Kvernes.

(adresse): Afset.

G.nr. 10 Br.nr. 8.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Delvis.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):
Delvis.

SVAR

A. Lauv som ripes av trærne.

1. Det er fremdeles nok saa almindelig aa ta lauv til hjelpefor, skjönt det har sikkert blitt mindre og mindre etter hvert.
2. Lauvet blir i regelen tatt etter slaattonnen. Det er for det vesentligste bare bjerkelauv som blir tatt. Litt rogn- og hassellauv blir tatt iblandt, men ikke lauv av andre lauvtrær. En kalte det "aa ta lauv".
3. - 4. Inntil for en ca 20 aar siden foregikk lauvingen mest utelukkende paa den maate at bjerken ble "løypet" i haaballen. Treet ble saa feldt og lauvet tatt like etter slaatten. I seinere tid er skedd forandring i dette, da det ikke lenger er saa stort behov for bark og never. Lauv rispet med haand er omtrent ikke brukt. Det eneste kan være til ungriser om sommeren.
Til aa kviste opp lauvet for seiene aa legge det i kjerv, ble brukt en lauvkniv, men undertiden ogsaa en almindelig sigd.
Det har saavidt jeg har hørt aldri vært brukt her aa ta lauv av enkelte trær gjentagne ganger med visse aars mellomrom. Dette har som jeg har forstaatt hittil vært det almindelige i de indre bygder av Nordmøre, men som sagt ikke herute ved kysten.
5. Lauvet blir bunnet i "kjerv" og enten hengt opp å trær eller satt inn paa en laave til tørk. Hesjer til dette bruk vet ingen om har vært brukt her. Deretter blir kjervene lagt inn i hus. Staking har ikke vært brukt.
6. Kjervene blir kjört inn.
7. Lauvet blir tatt baade paa innmark og i utmark. Det baade menn og kvinner om arbeidet, oftest slik at mennene hugger opp og kvinnene binner kjerv.
8. Om oppbevaringen: se foran. Det er bare sauer som faar lauv, mengden varierer og kan vanskelig oppgis.
9. Her er bare tale om bjerkelauv.
10. Her er ikke nevneverdig forekomster av alm.
- 11.-15. Ukjent her.

B. Lauv som rakes sammen paa bakken.

Slikt lauv blir ikke brukt her til annet enn til strö om hösten mens sauene enno gaar ute.

1829